

Skutečně  
zdravá škola



## Výroční zpráva

Skutečně zdravá škola, z. s.

2018

CENY<sup>o</sup>

SDGs

2018

1. MÍSTO VEŘEJNÁ SFÉRA

## O co nám jde

Chceme, aby naše děti jedly jídlo, které je zdravé a které jim chutná, a aby věděly, odkud jídlo pochází a jak vzniká. Proto školám již čtvrtým rokem nabízíme program Skutečně zdravá škola. Jde o [komplexní program](#) zdravého a udržitelného školního stravování a vzdělávání o jídle. Program Skutečně zdravá škola pomáhá dětem v rozvoji dovedností a návyků, které budou potřebovat ke zdravému a úspěšnému životu.

## Poslání organizace

Skutečně zdravá škola, z.s. je občanská iniciativa rodičů a odborníků, která usiluje o zvýšení kvality stravování a kultury stravování ve školách a mateřských školách.

## Naše vize

Skutečně zdravé školy nabízejí dětem jídlo, které je chutné a zdravé. Pomáhají dětem získat představu o tom, odkud jídlo pochází a jak se pěstuje nebo vyrábí. Umožňují svým žákům porozumět vztahům mezi jídlem, které jí, a světem, ve kterém žijí. Děti si ze školy odnášejí základy zdravých stravovacích návyků a důležité informace, díky kterým si v životě dokážou vybrat zdravé a kvalitní potraviny.

Vedlejší hospodářskou činností spolku je placená poradenská a lektorská činnost. Případný zisk z takové činnosti je využit pouze a výhradně pro spolkovou činnost v oblastech, pro které je spolek založen, a pro zajištění správy spolku.

## Program Skutečně zdravá škola a školka

Co Skutečně zdravé školy dělají:

- nakupují do školní jídelny čerstvé sezónní suroviny od místních farmářů, pekařů a řezníků,
- organizují výlety na místní farmy,
- začleňují téma stravování a jídlo do školního vzdělávacího programu,
- pořádají na škole farmářské trhy a komunitní aktivity,
- nabízejí kurzy vaření pro žáky i rodiče,
- pěstují na školní zahradě vlastní ovoce a zeleninu,
- zajišťují, že oběd ve školní jídelně je radostnou společenskou událostí v příjemné a klidné atmosféře,
- žákům poskytují plnou důvěru v účasti na celém procesu. Chceme, aby děti získaly dovednosti lídrů a naučily se poukázat na věci, které by se měly změnit.



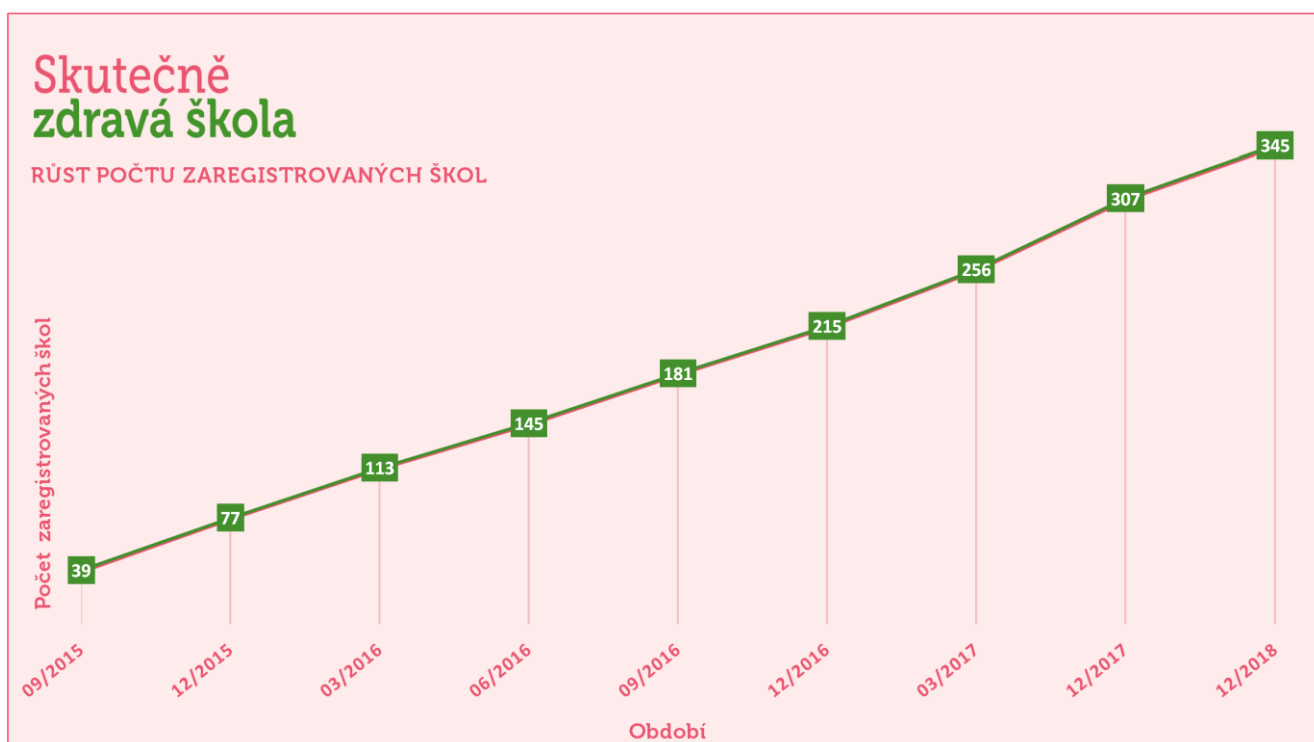
# Činnost spolku v roce 2018

V roce 2018 spolek Skutečně zdravá škola pokračoval v realizaci programu „Skutečně zdravá škola/školka“

a „Skutečně zdravá jídelna“. Během roku jsme se zaměřovali zejména na zvýšení kvality programu: realizovali jsme vzdělávání pro školní jídelny, pedagogy i rodiče. Pomáhali jsme školám plnit náročná kritéria programu. Zaměřujeme se na zvyšování kvalifikace regionálních koordinátorek programu, které hrají stěžejní roli při implementaci programu na školách.

## Pozitivní dopad programu

V průběhu roku se do programu Skutečně zdravá škola nebo školka přihlásilo 38 nových škol. Na konci roku 2018 celkem 62 škol a školek plnilo bronzová kritéria programu, 11 škol plnilo stříbrná kritéria a jedna školka plnila zlatá kritéria.



## Statistické údaje o školách realizujících program Skutečně zdravá škola a školka (k 30. 4. 2019)

Přehledná celková statistika	
Počet škol v programu	359 škol
Počet dětí v programu	59 492
Počet MŠ	179
Počet MŠ & ZŠ	99
Počet ZŠ	75
Počet SŠ	6

Status školy	
Počet soukromých škol	91
Počet veřejných škol	268

Mateřské školy	
Počet MŠ	179
z toho lesních škol	14
Počet veřejných MŠ	119
Počet soukromých MŠ	60

MŠ & ZŠ	
Počet MŠ & ZŠ	99
Počet veřejných MŠ & ZŠ	81
Počet soukromých MŠ & ZŠ	18

Základní školy	
Počet ZŠ	75
Počet veřejných ZŠ	65
Počet soukromých ZŠ	10

Střední školy	
Počet SŠ	6
Počet veřejných SŠ	3
Počet soukromých SŠ	3

Přehled zapojených škol dle krajů	
Hlavní město Praha	38

Jihočeský kraj	13
Jihomoravský kraj	68
Karlovarský kraj	2
Kraj Vysočina	19
Královéhradecký kraj	24
Liberecký kraj	16
Moravskoslezský kraj	37
Olomoucký kraj	17
Pardubický kraj	31
Plzeňský kraj	14
Středočeský kraj	41
Ústecký kraj	27
Zlínský kraj	12

## Naše úspěchy

- Program Skutečně zdravá škola [získal první cenu v soutěži Ceny SDGs 2018](#), unikátní ocenění za naplňování Cílů udržitelného rozvoje OSN v Česku.
- Program Skutečně zdravá škola naplňuje 15 ze 17 cílů udržitelného rozvoje, mj. „Zdraví a kvalita života“, „Kvalitní vzdělávání“, „Odpovědná výroba a spotřeba“ a „Klimatická opatření“.
- 59 tisíc dětí, žáků a studentů ve 359 mateřských, základních a středních školách z celé České republiky se díky programu Skutečně zdravá škola denně kvalitněji a zdravěji stravuje a učí se o principech udržitelnosti v oblasti stravování.
- 5 300 tun potravin za 318 milionů Kč použijí každý školní rok na přípravu pokrmů školy zapojené do programu Skutečně zdravá škola. Značná část je nakoupena od regionálních producentů a dodavatelů, u kterých končí většina peněz.
- Osobní záštitu programu Skutečně zdravá škola udělil ministr zemědělství ČR a ministr životního prostředí ČR.
- Program Skutečně zdravá škola doporučuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Národní síť zdravých měst České republiky jako „příklad dobré praxe“. Program podporuje několik senátorů, poslanců a řada krajských a městských zastupitelů.
- Do plnění kritérií a realizace programu na školách cíleně zapojujeme rodiče, žáky, pedagogy, zaměstnance školních jídelen a místní dodavatele. Systematicky pracujeme se zřizovateli škol a s činovníky v regionech tak, aby školám vytvářeli podmínky pro zkvalitňování stravování a pro výuku o jídle.



## Pozitivní zpětná vazba

*Moc zdravím, ráda bych Vám sdělila pozitivní zprávu a zpětnou vazbu z Ministerstva průmyslu a obchodu. Díky Vašemu aktivnímu zapojení do přípravy Národního akčního plánu CSR se nám skrze Asociaci společenské odpovědnosti podařilo prosadit vaše navrhované změny. Všechny připomínky byly bez výhrad přijaty, mám velikou radost, Skutečně zdravá škola se tedy dostala do příkladů dobré praxe v takto významném dokumentu.*

Ing. Julie Borovcová

Péče o členy a koordinátorka eventů

- Asociace společenské odpovědnosti

## První zlatá Skutečně zdravá školka

Mateřská škola Semínko v Toulcově dvoře v Praze jako první škola v České republice splnila všechna kritéria v bronzové, stříbrné i zlaté úrovni programu Skutečně zdravá škola/školka a stává se vzorovou školou a příkladem dobré praxe.



## Web Skutečně zdravé školy jako kontaktní a informační nástroj

Web stránka na adrese [www.skuteczdravaskola.cz](http://www.skuteczdravaskola.cz) funguje jako primární komunikační nástroj programu. Školy se na webu nejen registrují do programu, ale také zdarma získávají veškeré informace, pomůcky a návody, jak program realizovat a plnit jednotlivá kritéria. Web zároveň slouží k informování o aktivitách jednotlivých zapojených škol. Prostřednictvím školních blogů školy představují své nejzajímavější akce. Jen v roce 2018 zveřejnily školy na 480 příspěvků.

## Podpůrné akce pro školy

V roce 2018 jsme pro školy zapojené do programu připravili řadu zajímavých aktivit, kterými jim napomáháme realizovat program a plnit jeho kritéria.

### Týden s (pra)rodiči na školní zahradě

Pro všechny Skutečně zdravé školy jsme na jaro připravili akci „Týden s (pra)rodiči na školní zahradě“. V rámci týdne mohly školy pozvat na svoji školní zahradu rodiče a prarodiče, aby pomohli připravit zahradu na setí a sázení. Prarodiče přinášejí na zahradu nejen své zkušenosti a znalosti, ale také nadšení z toho, že mohou pomoci dobré věci. Do akce se zapojilo na dvacet škol.

### Na farmu!

Prostřednictvím návštěvy fungující farmy žáci poznají, odkud jídlo pochází a kolik práce je s jeho produkcí spojeno. Pro učitele jsme připravili detailní návody a postupy, jak exkurzi na farmu připravit.

### Školní farmářský trh

Pro pedagogy jsme připravili metodický návod na osmitýdenní projekt Školní farmářský trh. Několik škol se do akce zapojilo a s velkým úspěchem uspořádaly školní farmářské trhy.

### Miluji jídlo, neplýtvám

Iniciativa Skutečně zdravá škola na jaře 2018 přišla s výzvou ke snižování plýtvání potravinami nejen ve školních jídelnách. Vyzvali jsme školy, aby se zapojily do akce „Miluji jídlo, neplýtvám“ a zavázaly se snižovat množství odpadu ve školních jídelnách. Připravili jsme pro pedagogy řadu návodů a vzdělávacích metodik, jak žáky a studenty vzdělávat o dopadech plýtvání



potravinami a o možnostech řešení. Do výzvy se doposud [zapojilo 26 škol](#). Při spuštění kampaně jsme vydali zásadní tiskovou zprávu, ve které jsme uvedli alarmující čísla o plýtvání potravinami ve školních jídelnách. Zpráva vyvolala velký rozruch mezi odbornou i laickou veřejností a velký ohlas v médiích.

## Vzdělávací a lektorské služby

O vzdělávací služby je mezi školami velký zájem. Zaměřujeme se na vzdělávání zaměstnanců školních jídelen, vzdělávání pedagogů při širším zapojování metodických materiálů na téma jídlo, zdraví, výživa, zdravý životní styl do výuky, a také na vzdělávání rodičů na téma správná výživa dítěte tak, aby úsilí škol ke zkvalitnění stravování a vzdělávání o jídle podpořili. Lektorská činnost je vykonávána našimi vlastními lektory a lektorkami, v některých případech spolupracujeme

i s externími lektory. V roce 2018 bylo na školách realizováno téměř 60 vzdělávacích aktivit. Velmi dobře se rozvinula spolupráce s Místními akčními skupinami, se kterými jsme organizovali vzdělávací a informační semináře o programu Skutečně zdravá škola pro pedagogy, pracovníky školních kuchyní a zástupce zřizovatelů škol.

Máme akreditaci vzdělávací instituce udělenou Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

### Seznam nabízených seminářů

Abychom školám usnadnili plnění jednotlivých kritérií programu, nabízíme několik vzdělávacích seminářů pro všechny zapojené skupiny: žáky, pedagogy, kuchařky i rodiče.

Semináře vedou naše odborně proškolené

a zkušené lektorky. Vzdělávací semináře si může objednat i škola, která zatím není zařazena do programu Skutečně zdravá škola.

Pro pracovníky školních kuchyní:

- Skutečně zdravá jídelna – praktické celodenní školení pro personál školní jídelny
- Skutečně zdravá jídelna – praktické tematické školení pro personál školní jídelny
- Analýza školní jídelny

Pro pedagogy:

- Příběhy jídla
- Odkud se bere jídlo
- Zdravé stravování a jeho hlavní zásady
- Zdravé stravování jako součást zdravého životního stylu
- Na farmu! Vzdělávací exkurze na zemědělský statek v regionu školy
- Školní farmářský den na vaší škole

Pro žáky:

- Diskusní seminář s žáky
- Bylinky na podporu imunity

Pro rodiče:

- Zdravá svačina pro mého školáka – praktický seminář pro rodiče a pedagogy
- Výživa dětí - vzdělávací seminář pro rodiče

### Konference Skutečně zdravá škola

V listopadu 2018 jsme v Praze uspořádali již čtvrtý ročník konference pro zástupce škol. Konference se zúčastnilo 119 pedagogů a dalších zástupců škol, zřizovatelů škol a dalších hostů z celé republiky. Realizaci konference finančně podpořilo hlavní město Praha. Tradiční součástí konference byly praktické vzdělávací semináře a také slavnostní předávání osvědčení úspěšným školám.



## Realizované projekty

Díky grantům a finanční podpoře dárců a partnerů spolek roce 2018 realizoval tyto projekty:

- „Rozvoj programu Skutečně zdravá škola“ podpořený ze Státního fondu životního prostředí: v roce 2018 jsme realizovali závěrečný rok dvouletého projektu. V rámci projektu proběhly mimo jiné vzdělávací dny na ekofarmách, školní farmářské dny, kulaté stoly se zemědělci a pracovníky školních jídelen, vzdělávání regionálních koordinátorek. Vytvořili jsme nové metodické materiály na téma „zemědělství a změny klimatu“ a informační videa o programu.
- „Skutečně zdravá škola – rozvoj programu 2018“ podpořený grantem od hlavního města Prahy. Cílem projektu je podpora zdraví dětí a dospívající mládeže prostřednictvím zvýšení kvality stravování a kultury stravování ve školách a mateřských školách v Praze.
- Od září 2017 je spolek Skutečně zdravá škola zapojený jako partner do mezinárodního projektu s názvem „Zdraví žáci a kvalifikovaní pedagogové prostřednictvím celostního systému školního stravování“ (European healthy pupils and skilled educators via integrated school food systems – EPESS). Projekt je financován z programu Erasmus+. Díky grantu se v únoru 2018 podívali čeští učitelé do několika škol v Dánsku a na podzim 2018 do několika britských škol.
- Od září 2018 realizujeme projekt „Education from Field to School“. Projekt finančně podpořil Program Erasmus+. Cíl projektu: Prostřednictvím souboru příkladů osvědčených postupů v oblasti výuky v terénu v různých zemích EU projekt vytvoří vzdělávací nástroje pro pedagogy, které jim umožní zakomponovat zkušenosti z výuky v terénu do formálního i neformálního vzdělávání.
- Dalším realizovaným mezinárodním projektem je projekt „Lepší systém stravování pro mládež V4“. Projekt finančně podpořil Mezinárodní visehradský fond. Cíl projektu: zvýšit úroveň gastronomické gramotnosti mládeže v zemích V4 a přitáhnout pozornost mladých lidí k tématům, jako je kvalita potravin, zdravý a udržitelný systém stravování, produkce potravin a zemědělství. V rámci projektu se uskuteční 2 workshopy, jejichž pořadatelem bude SŠ služeb, obchodu a gastronomie v Hradci Králové, dále mezinárodní seminář v Bratislavě, trénink pro mládež v Košicích a trénink pro pedagogy a lektory v Miskolci.
- Od září 2018 se Skutečně zdravá škola, z.s. zapojila do mezinárodního projektu „Waterschool“, jehož cílem je posilování otevřeného digitálního vzdělávání o spotřebě kohoutkové vody ve školách prostřednictvím vytváření učebních nástrojů a inovačních

postupů. Projekt finančně podpořil Program Erasmus+. Projekt vytvoří online vzdělávací kurz, který nabídne uživatelům rady a metodické návody na vhodné využívání kohoutkové vody v mateřských a základních školách. V důsledku projektu Waterschool budou na úrovni EU vypracovány základní kroky pro zvýšení konzumace kohoutkové vody ve školách.

- Od srpna 2018 realizujeme projekt „Klíčové kompetence a kulinární tradice“. Projekt finančně podpořily Evropské strukturální a investiční fondy, OP Výzkum, vývoj a vzdělávání. Cíl projektu: rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků prostřednictvím tématu jídlo, vaření, stolování a pěstování. V rámci projektu bude vytvořeno a ověřeno 6 vzdělávacích programů pro děti a žáky MŠ a ZŠ.
- Po celý rok 2018 jsme realizovali projekt „Zdravé a bezpečné potraviny do českých škol“, podpořený grantem od Ministerstva zemědělství České republiky.
- Spolek Skutečně zdravá škola získal v roce 2018 grant také od Jihomoravského kraje na realizaci projektu s názvem „Skutečně zdravá škola jako nástroj odbytu regionálních produktů jihomoravských zemědělců“.
- V rámci projektu „Miluji jídlo, neplýtvám!“ zjišťovali žáci pěti vybraných škol v Královéhradeckém kraji, kolik jídla se vyhodí během 14 dní ve školní jídelně. Školy se do projektu zapojily díky programu Skutečně zdravá škola a za finanční podpory Královéhradeckého kraje.
- V rámci projektu „Školní jídelny KHK vaří z regionálních potravin, aneb Cesta za poznáním může vést i přes talíř“ vznikl katalog lokálních dodavatelů pro školní jídelny a proběhlo mnoho zajímavých aktivit pro školy i veřejnost. Celý projekt byl realizován za finanční podpory Královéhradeckého kraje.

### V roce 2018 jsme spolupracovali:

- BIO institut – spolupráce na projektu Bio v regionu
- Síť Místních akčních skupin: vzdělávací semináře pro ředitele, kuchařky a pedagogy, představení programu SZŠ
- Společnost Ambi CZ provozuje 23 gastronomických konceptů. Kuchaři či šéfkuchaři Ambi se zapojili do projektu SZŠ na školách v regionech.
- SZŠ je členem Asociace společenské odpovědnosti
- Zemědělský svaz ČR a jejich projekt „Zemědělství žije“
- V rámci programu Skutečně zdravá jídelna jsme spolupracovali s Asociací kuchařů a cukrářů České republiky.

### Skutečně zdravá jídelna

#### Skutečně zdravá jídelna

Poskytovatelé stravovacích služeb, kteří chtějí veřejně demonstrovat, že splňují vysoké standardy na původ a kvalitu použitých surovin v kuchyni, se mohou zapojit do programu Skutečně zdravá jídelna. Dávají tak hostům jídelen záruku, že

pokrmu jsou připravené z čerstvých sezónních surovin pocházejících od farmářů a výrobců z kraje a že na přípravu pokrmů nebylo použito nezdravých aditiv, GMO a trans-mastných kyselin. O osvědčení Skutečně zdravá jídelna se může ucházet kterákoli organizace připravující a nabízející pokrmy v jakémkoli sektoru gastronomie a veřejného stravování.



Pro nezávislé potvrzení o plnění přísných kritérií Skutečně zdravé jídelny jsme se spojili s [BUREAU VERITAS CZECH REPUBLIC, spol. s r.o.](#), přední mezinárodní společností, která poskytuje komplexní služby v oblastech kvality, hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, životního prostředí a společenské odpovědnosti.

Držiteli bronzového osvědčení Skutečně zdravá jídelna bylo ke konci roku 2018 celkem 10 jídelen, mimo jiné Amaroun café společnosti Google, jídelny mezinárodních škol v Praze provozované společností Zátíší Catering Group, a.s., Česká jídelna – zařízení školního stravování, s.r.o. a čtyři domovy seniorů v Brně. Jídelna Ministerstva zemědělství ČR a Zdravý restaurant Vitalité, který zajišťuje školní stravování pro více než 20 škol v Brně, získali v roce 2018 stříbrný certifikát.

Záštitu nad programem Skutečně zdravá jídelna udělila Asociace kuchařů a cukrářů České republiky.

### Příklad z praxe

#### Skutečně zdravá jídelna pro pracovníky ministerstva

Jídelna pro zaměstnance Ministerstva zemědělství je provozována státní příspěvkovou organizací Zařízení služeb Ministerstva zemědělství. Stravovací provoz ministerstva v březnu prošel auditem společnosti Bureau Veritas, který potvrdil, že [plní stříbrná kritéria programu Skutečně zdravá jídelna](#). V jídelně se denně připravuje na 500 porcí pokrmů.

Podmínkou pro splnění stříbrných kritérií je mimo jiné zajistit, že pokrmy neobsahují žádné nežádoucí přísady a při jejich přípravě se minimalizuje používání polotovarů. Alespoň 75 procent všech pokrmů musí být vyrobeno z čerstvých, nezpracovaných surovin či potravin, které minimálně z 50 procent pocházejí od pěstitelů a chovatelů s provozovnou ve Středočeském nebo sousedních krajích. Pět procent používaných surovin musí pocházet z ekologických farem. Pokrmy v jídelním lístku odrážejí sezónnost a strážníci mají v jídelně k dispozici informace o původu potravin, použitých k přípravě pokrmů. Při úklidu v prostorách kuchyně se používají výhradně ekologicky šetrné čisticí a mycí prostředky.



# Děkujeme za podporu

## Za finanční podporu děkujeme:

- Státní fond životního prostředí ČR
- Hlavní město Praha
- Ministerstvo zemědělství ČR
- Jet investment, a.s.
- AMBI CZ, s.r.o.
- Mixit s.r.o.
- Ing. Tomáš Borkovec
- Královehradecký kraj, Jihomoravský kraj

## Za věcné dary v roce 2018 děkujeme

Sonnentor, s.r.o., Countrylife, s.r.o., Nobilis Tilia, s.r.o., PRO-BIO, obchodní společnost s r.o., Tierra Verde, s.r.o., Biopekárna Zemanka, s.r.o., Lozano Červenka, HilSo,

## Kontaktní a identifikační data

název: SKUTEČNĚ ZDRAVÁ ŠKOLA, z. s.

právní forma: spolek

sídlo: Bendlova 150/26, 613 00 Brno

IČ: 032 20 231

statutární orgán: Mgr. Tomáš Václavík, předseda

kontakt: [tom@skutecnezdravaskola.cz](mailto:tom@skutecnezdravaskola.cz)

číslo účtu organizace: 2500668268/2010

[www.skutecnezdravaskola.cz](http://www.skutecnezdravaskola.cz)

[www.skutecnezdravajidelna.cz](http://www.skutecnezdravajidelna.cz)

[www.facebook.com/skutecnezdravaskola/](https://www.facebook.com/skutecnezdravaskola/)

[twitter.com/Skutecne\\_zdrava](https://twitter.com/Skutecne_zdrava)

<https://www.instagram.com/skutecnezdravaskola/>

